

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי

שם התלמיד/ה _____
שם בית-הספר _____
הכיתה _____
היישוב _____

לשימוש המשרד

המבחן הארצי בספר במדבר - התשס"ג כיתות ד'

תלמידים יקרים!

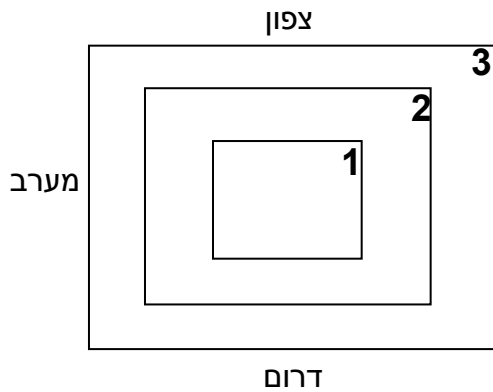
מבחן זה נועד לבדוק את יכולתכם להתמצא בחומש ולקרוא ולהבין את הכתוב בו ובפירוש רש"י. יהיה עליכם אפוא לעיין בחומש (בפסוקים ובפירוש רש"י) כדי להשיב על אחדות מן השאלות.

עיינו נא היטב בשאלות ובהוראות המיוחדות לכל שאלה והשיבו בהתאם, במתינות וביישוב הדעת!

הקפידו נא על טוהר הבחינה, כיאה לתלמידי בית-ספר דתי הלומדים תורה ומשתדלים ללכת בדרכיה.

אנו מאחלים לכם הצלחה הן במבחן זה והן במבחנים הנכונים לכם בעתיד.

המבחן הארצי בספר במדבר - התשס"ג

חלק א' - המקרא ומשמעותו

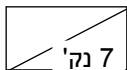
1. חניית שבטי ישראל במדבר - המחנות וקדושתם
לפניכם ציור של מחנות ישראל במדבר.

השיבו על השאלות:

א. רשמו ליד כל כיוון-רוח (צפון, דרום, מזרח ומערב) שם אחד משמות השבטים הבאים (שהיו ראשי מחנות): ראובן, דן, אפרים, יהודה.

ב. משה ואהרן חנו במחנה שמספרו _____ . המשכן היה במחנה שמספרו _____ .

איך נקרא מחנה זה? _____

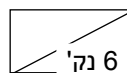
2. שילוח טמאים

עיינו בפרק ה' פסוקים א-ה, והשיבו על השאלה:
את הטמאים שילחו אל מחוץ למחנה:

ממחנה 1 שלחו את הצרוע, את הזב ואת טמא המת.

ממחנה 2 שלחו את (א) _____ (ב) _____

ממחנה 3 שלחו את _____

3. המן (פרק י"א, פסוקים ד-ט)

א. מה היו התלונות של בני ישראל בעניין האוכל?

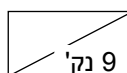
ב. העתיקו את הפסוק שבו התורה מתארת את המן:

ג. עיינו בפסוקים ד-ז. חלק מן הפסוקים הם דברי התורה וחלק הם דברי העם.

כתבו את המילה הראשונה של דברי העם: _____ . כתבו את

המילה האחרונה של דברי העם: _____ .

ד. בפסוק ח התורה מספרת על פעולות שונות שנעשו בעת הכנת המן לאכילה.

רשמו בלשונכם שלוש מן הפעולות האלה: _____

4. פרשת נזיר (פרק ו', פסוקים א-ט)

ענו על השאלות:

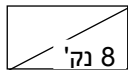
א. כתבו בלשונכם, מה הם שלושת הדברים שהנזיר נצטוו להיזהר מהם "כל ימי נזרו" -

בפסוקים ג-ד:

בפסוק ה:

בפסוקים ו-ז:

ב. באיזה מקרה הנזיר צריך להתחיל שוב את ימי נזירותו?

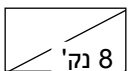

5. מקומות

מלאו את הטבלה הבאה (שמות האישים שצריך לבחור מביניהם מובאים ב"תרמילון" שמתחת לטבלה):

המקום	האישיות	מה קרה במקום הזה?
מי מריבה		
קברות התאוה		
נחל אשכול		
קדש		

◀◀ תרמילון: משה רבנו / פינחס / יהושע בן נון / העם / המרגלים / מרים / בלעם / קרח

6. סדר האירועים

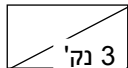
סדרו את האירועים הבאים לפי סדר הזמן שבו הם אירעו: מפקד בני ישראל, מות אהרן, פסח מדבר, הקמת המשכן:

- (א) _____

- (ב) _____

- (ג) _____

- (ד) _____

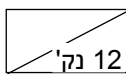
7. מצוות בחומש במדבר

בחרו מן הרשימה שמתחת לטבלה את המצווה המתאימה לכל אחד מן הפסוקים, ומלאו את הטבלה:

הפסוק	בקשר לאיזו מצווה נאמר הפסוק?	האם זו מצוות "עשה" או "לא תעשה"?	האם המצווה נהוגה היום?
א. וְשָׂמוּ אֶת שְׁמֵי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָנִי אֲבָרְכֶם (ו' כז)			
ב. ...מִקְרָא קִדְשׁ יְהוָה לָכֶם כָּל מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ יוֹם תְּרוּעָה יְהוָה לָכֶם			
ג. וּפְדוּיוֹ מִבֶּן חֲדָשׁ תִּפְדֶּה בְּעֶרְכָךְ כֶּסֶף חֲמִשָּׁת שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ (י"ח טז)			

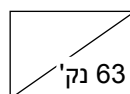
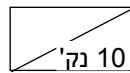
			ד. בַּחֲדָשׁ הַשְּׁנִי בְּאַרְבַּעַה עֶשֶׂר יוֹם בֵּין הָעֲרָבִים יַעֲשׂוּ אֹתוֹ... (ט' יא)
			ה. הוּא יִתְחַטֵּא בּוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי... (י"ט יב)
			ו. ...וְרֵאִיתֶם אֹתוֹ וְזָכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה'...

ציצית / פסח שני / מעשר ראשון / הפרשת חלה / פדיון בכורות / ברכת כוהנים / תפילין / פרה אדומה / ראש השנה

8. התמצאות בחומש במדבר

הנושא	באיזו פרשה הוא נזכר?
מפקד בני ישראל	נזכר בפרשת: _____
שבעים הזקנים	נזכר בפרשת: _____
פסח שני	נזכר בפרשת: _____
מרגלים	נזכר בפרשת: _____
פרה אדומה	נזכר בפרשת: _____

סה"כ - מקרא

חלק ב' - מקרא ורש"י

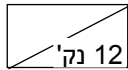
9. "...בהעלתך את הנרות..." (פרק ח', פסוק ב)

ר
ש
"
י:
למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים לפי שכשראה אהרן
חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו, שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא
ולא שבטו אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק
ומיטיב את הנרות.

א. רש"י שואל בדבריו שאלה. באיזו מילה השאלה מסתיימת?

ב. הסבירו את הביטוי "חלשה אז דעתו".

ג. כיצד הקב"ה מרגיע את אהרן?

10. "למה נגרע..." (פרק ט', פסוק ז)

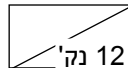
וראויה הייתה פרשה זו להיאמר על ידי משה כשאר כל התורה כולה
אלא שזכו אלו שתאמר על ידיהן שמגלגלין זכות על ידי זכאי.

ר
ש
"
:

א. על איזו פרשה רש"י מדבר? עיינו בפסוקים!

ב. מי הם אלה שזכו שתיאמר פרשה זו על ידיהם?

ג. בארו את המשפט "שמגלגלין זכות על ידי זכאי":

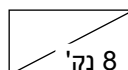
11. "ושמו את שמי... ואני אברכם" (פרק ו', פסוק כז)

ואני אברכם לישראל ואסכים עם הכוהנים. ד"א ואני אברכם לכוהנים.

ר
ש
"
:

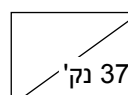
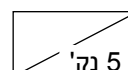
את מי ה' מברך על פי פירוש א'?

את מי ה' מברך על פי פירוש ב'?

12. לפניכם קטע מתוך רש"י. העתיקו אותו בכתב-יד רגיל:

פן בחרב אלכא לקראתך. אתם מתגאים בקול שהורישכם אביכם ואמרתם ונלעק
אל ה' וישמע קולנו ואני אלכא עליכם במה שהורישני אבי (בראשית כז) ועל
חרבך תחיה.

סה"כ - רש"י

חלק ג' - שינון בעל-פה

השלימו ארבעה מתוך ששת הקטעים שלפניכם:

א. כאשר העם מבקש לחזור למצרים בעקבות דברי המרגלים, יהושע וכלב קורעים את בגדיהם. "ויאמרו אל כל עדת בני ישראל לאמר:

הארץ אשר _____ בה _____ אתה _____ הארץ
מאד מאד."

ב. לאחר חטא המרגלים משה מתפלל אל ה' ומבקש:

"סלח נא _____
_____ וכאשר נשאתה לעם הזה _____
_____ ויאמר ה': _____
_____":

ג. בעקבות חטא קרח ועדתו, הקב"ה רוצה לכלות את עם ישראל. משה ואהרן נופלים על פניהם ואומרים:

"א-ל א-להי _____ לכל בשר האיש _____
_____ ועל כל _____?"

ד. כאשר ה' מבטיח בשר לכל העם, משה שואל:

"הצאן _____ להם _____ להם אם את כל
_____ להם _____ להם
להם?"

ה. התורה מתארת את תכונותיו של משה ואומרת:

"והאיש משה _____ מכל האדם _____
האדמה."

ו. על החצוצרות נאמר:

"וכי-תבאו _____ בארצכם על-הצר הצרר אתכם _____
בחצצרת _____ לפני ה' א-להיכם, ונושעתם _____ : וביום
שמחתכם _____ ובראשי _____ בחצצרת
על _____ ועל זבחי _____ והיו לכם ל _____ לפני
א-להיכם אני ה' א-להיכם."

